

mammadaba

Dzīvo Latvijas valsts mežos

leelpo pavasari

"Latvijas valsts meži" un mammadaba gaida tevi ciemos!

Atklātās

mammadaba

Dzīvo Latvijas valsts mežos

sacensības

spiningošanā

Kaņiera ezerā **11.** maijā plkst. 04.³⁰

Lielauces ezerā **25.** maijā plkst. 04.⁰⁰

Gulbju ezerā **8.** jūnijā plkst. 04.⁰⁰

Tērvetes ūdenskrātuvē **24.** augustā plkst. 05.⁰⁰

Lielauces ezerā **7.** septembrī plkst. 05.³⁰

Kaņiera ezerā **21.** septembrī plkst. 07.⁰⁰

Sacensību nolikums un informācija www.mammadaba.lv

Lai arī cik daudz vizuļojoši baltas un skaisti sarmainas dienas mežos un parkos piedzīvotas, ziema allaž šķiet gara un ar nepacietību gaidām dabas mošanās laiku – pavasari. Gaisā tā īpašā pavasara smarža un putnu gavilējošās balsis, plaukst pirmie pumpuri, pirmie asni, pirmie ziedi. Pirmo zaļumu meklējam it visur – piemājas dārzā, pļavās, mežos, veroties zem kājām un metot skatu augšup. Dabas sarūpētās pavasara garšas nonāk arī mūsu šķīvjos, un šajā žurnālā par saviem atklājumiem stāsta divi pavāri – Dzintars Kristovskis un Žanis Raivo Behmanis. Viņi atrod dabas produktus, ko pārvērst vienkāršākā vai izsmalcinātākā ēdienā – šis gatavošanas veids ļauj mums atgriezties pie sen pārbaudītām vērtībām. Par dabu un tās radībām kā sev tuvu un nozīmīgu dzīves sastāvdaļu stāsta arī rakstniece Dace Rukšāne-Šcipčinska, kuras aizraušanās jau daudzus gadus ir putnu vērošana, savukārt iepazīt mežu viņa iesaka tieši agrā pavasarī.

Plānojot brīvdienu maršrutus ar ģimeni vai draugiem, iesakām doties uz Likteņdārzu Koknesē, izstaigāt Cīravas mežaparku un apmeklēt LVM atpūtas un tūrisma centru "Spāre", kā arī izzināt vienu no ainaviski skaistākajām purva takām Latvijā – Purezera dabas taku.

Bet, ja ir padomā rušināties piemājas dārzā vai sētā, noteikti jāuzzina šī pavasara TOP 5 stādi, ko iesaka LVM speciālisti.

Lai izdodas atrast košāko zaļumu, sildīties pirmajos saules staros un ieelpot valdzinošo pavasara ziedoni!

Noderīgi:

Idejas atpūtai dabā atrodamas arī tīmeklī:
www.mammadaba.lv/objekti/aktivitates

Čivini: @mammadaba

Dārzs iedvesmai

Rīga – 99 km
Valmiera – 121 km
Daugavpils – 128 km

Likteņdārzs

Koknese, Kokneses pagasts

Ekskursiju pieteikšana ☎ 27841099

Latvijas pirmajai simtgadei veltītie pasākumi ir iegūlušī pērnā gada arhīvā. Ja no svētku gada kņadas jau mazliet gribas atvilkt elpu un meklēt jaunu iedvesmu nākamās simtgades iecerēm, to var darīt Likteņdārzā ar skatu uz Daugavu – piknikā ar mīļajiem, divvientulībā vai aperīgā vienatnē. Likteņdārzu labāk vienreiz redzēt pašam, nekā simtreiz dzirdēt par to no citiem, tādēļ apkopojām jautājumu un atbilžu ceļvedi tiem, kuri vēl tikai plāno savu pirmo viesošanos šajā vietā.

Kas ir Likteņdārzs?

Likteņdārzs ir unikāla, līdzīgi kā Brīvības piemineklis, par Latvijas tautas ziedojumiem veidota piemiņas vieta un simbols Latvijas tautas izaugsmei. Likteņdārzs jau desmit gadus top Latvijas sirdī – Koknesē, uz salas Daugavā. Te apvienojas izcila vides arhitektūra un Kokneses pussalas dabas un Daugavas plūduma krāšņums. Likteņdārzā tiek fiksēta tautas dzīvā atmiņa – katrs iestādītais koks, atvestais akmens ir ar konkrēta cilvēka, cilvēku grupas stāstu par Latvijas cilvēkiem un vēsturi. Kopš 2005. gada, kad tika sākts Likteņdārza projekts, ar tūkstošiem Latvijā un ārvalstīs dzīvojošo tautiešu un uzņēmumu atbalstu Likteņdārza izveidē ir ieguldīti vairāk nekā 3 miljoni eiro.

Pirms Likteņdārza ierīkošanas šo salu izmantoja lauksaimniecībai, un šī vieta nes arī pirmo Pļaujas svētku norises vietas godu, kuros 1935. gadā piedalījās tā laika Latvijas prezidents Kārlis Ulmanis. Likteņdārzu veidoja, lai radītu kopīgu piemiņas un vienlaikus arī svētku vietu. Šī ideja radās ar mērķi izveidot atceres dārzu 20. gadsimta totalitāro režīmu laikā cietušajiem un bojāgājušajiem – vairāk nekā pusmiljonam Latvijas iedzīvotāju.

Ik gadu Likteņdārzu apmeklē 70 000 – 100 000 apmeklētāju, no kuriem aptuveni 30% ir bērni un jaunieši, un tas rosina un nostiprina latviskās kopības un nacionālās piederības sajūtu.

Ko var apskatīt?

Likteņdārzs ir patīkama pastaigu un pasākumu vieta jebkurā gadalaikā, un tajā apskatāmi arī vairāki interesanti objekti. Skatu terase veidota, izceļot Kokneses pussalas reljefu, un paver lielisku skatu uz Daugavu, tās krastiem un Kokneses pilsdrupām. Ēka ieguvusi arī Latvijas Arhitektūras gada balvu. Likteņdārza sirds – Amfiteātris – simboliski nodala dārza pagātnes pusi no nākotnes daļas, to raksturo ozolu klātbūtnes diženums un vairāk nekā 50 000 Latvijas pelēko laukakmeņu spēks, kurus saveduši dārza apmeklētāji, veidojot iespaidīgu krāvumu "Sirmais saulriets". Sirds akmens ir kļuvis par iecienītu vietu laulību ceremonijām. Draugu aleja ir bruģakmens ceļš, kurā iemūžināti Likteņdārza ziedotāju vārdi. Ābeļdārzu alejā, kuras dēļ vērts doties uz Koknesi tieši pavasara ziedonī, ar pirmo 100 ābeļīšu iestādīšanu pirms desmit gadiem tika atklāts Likteņdārzs. Līdzās tām stādīti arī vairāk nekā 2000 citu koku, kurus gādājis AS "Latvijas valsts meži" un Stādu audzētāju biedrība. Savdabīga teritorijas sastāvdaļa ir vēsturiskās šosejas Rīga–Maskava fragments, kā arī Pirmā pasaules kara ierakumi, kuriem blakus uzstādīts Miera akmens. Ir izveidota digitālā ekspozīcija Likteņis gāte – gan digitālā, gan analogā veidā – ar 12 simboliskām informatīvām pieturvietām tā stāsta par nozīmīgiem 20. gadsimta Latvijas vēstures notikumiem.

Tapšanas stadijā ir Lielais kalns – pļavas ziedu lauks, kas būs 12,5 metrus augsts un pavērs skatu uz dārza ainavu. Turklāt ikviens var pielikt savu roku kalna tapšanā – atvedot zemi no sava novada vai dārza. Vienlaikus top arī Likteņdārza sabiedriskais multifunkcionālais centrs, kura jumts plānots kā skatu platforma, simbolizējot tiltu uz nākotni.

Noderīgi!

Papildinot Likteņdārza apmeklējumu, noteikti vērts doties pastaigā pa Kokneses dabas taku. Tā 5,65 kilometru garumā ved gar Pērses un Daugavas krastiem. Takas maršrutā apskatāms arī gleznainais Kokneses parks ar viduslaiku pilsdrupām un strūklaku.

Zemgales

Foto: Anita Austvika

ezeru pērle

Rīga – 109 km
Ventspils – 151 km
Jēkabpils – 238 km

Latvijas valsts mežu

Lielaucis ezers

Lielaucis pagasts, Auces novads

☎ 26556771

Platība: 372 hektāri

Vidējais dziļums: 1,5–3,5 metri

LVM Lielauces ezers, ko ieskauj Vīķu purvs, aizņem 3,72 kvadrātkilometrus un atrodas Auces novada Lielauces pagastā. Blakus tam slejas vēsturiskā Lielauces muižas pils, no kuras līdz ezeram ved koka laipa. Ezera purvainajā krastā atrodas laivu bāze un labiekārtotas atpūtas vietas. Šeit var iznomāt gan katamarānus, gan laivas, kā arī iegādāties makšķerēšanas atļaujas.

AS "Latvijas valsts meži" apsaimniekošanā esošais Lielauces ezers apmeklētājus aicina ne vien doties makšķerēt, bet arī nakšņot ezerā peldošos koka namiņos. Tā ir brīnumaina iespēja laisties miegā, klausoties ezera viļņu klusajās šalkās, un mosties ar pirmajiem putnu treļļiem, kas steidz piepildīt spirtgo rīta gaisu. Namiņi atrodas tuvu krastam un ir droši pietauvoti, bet pāris nenkuroti ezera vidū, un tiem no krasta var piekļūt tikai laivā. Mājiņā var nakšņot līdz četriem cilvēkiem, tur var pagatavot maltīti un baudīt to ar skatu uz rāmo purva ezeru, kura mieru var satricināt tikai kāda pēc mušas lecoša zivs vai lidojošs putns. Vīķu purvs ar tajā snaudošo Lielauces ezeru atrodas dabas liegumā, kas ir interesants arī putnu vērotājiem, jo šeit ligzdo un migrējot atpūtas vietas meklē dažādu sugu putni.

LVM Lielauces ezerā mīt vairāk nekā divdesmit dažādu sugu zivis, tomēr visbiežāk makšķerniekiem uz āķa uzķeras līdakas, asari un līņi. Šis ir viens no ezeriem, kur savus lepnos lomus izvelk arī akcijas "atlaid mammu!" makšķernieki. Akcija radās, lai gādātu par LVM pārziņā esošo ūdeņu ilgtspēju un zivju resursu pavairošanu ezeros, pašreiz tai pievienojušies arī citi ezeri. Pāris gadus "atlaid mammu!" guvusi lielu makšķernieku entuziastu interesi un atbalstu. Vienlaikus LVM apsaimniekotajos ezeros norisinās arī Mammadaba spinningošanas čempionāts.

Noderīgi!

Šī gada siltās sezonas jaunums visos LVM apsaimniekotajos ezeros ir SUP dēļi, kas ir līdzīgi lielam sērfošanas dēlim ar airi un ļaus pārvietoties pa ūdenstilpēm vēl nepieredzētā veidā, apvienojot fiziskās aktivitātes ar laisku dabas skatu baudīšanu.

Laiks stādīt!

Laima Zvejniece,

"LVM Sēklas un stādi" ražošanas izpilddirektore

"Sagaidīt pavasari plaukstošā dārzā, kur ik gadu vietu radīs kāds krāšņš kociņš vai krūms – vai var būt vēl kas jaukāks? Laiks palutināt savu dārzu ar šīs sezonas populārākajiem stādiem!"

Noderīgi!

Šos un citus dekoratīvos stādus meklē AS "Latvijas valsts meži" kokaudzētavās visā Latvijā!

Rietumu tūja

Katrs dārza saimnieks vēlas tajā kādu mūžzaļojošu krāšņumu. Rietumu tūjas (*Thuja occidentalis*) šķirne 'Danica' lepojas ar smaragdzaļām, smalkām skuļām. Šīs tūjas izaug līdz 0,6 metru augstas, un to vainags sasniedz 0,5–1 metra platumu. Vainaga forma neprasa īpašu veidošanu, jo dabiski veidojas apaļa, radot dārzā kuplas, zaļojošas kupenas. Savukārt šķirnes 'Mirjam' tūjas sasniedz 0,8 metru augstumu un platumu, veidojot lodveida formu. Skuļas ir dzeltenas vai dzeltenzaļas, bet ziemā iekrāsos bronzas nokrāsā. Tūjas nav prasīgas augsnes ziņā, tās aug gan sausās, gan mitrās, gan kaļķainās augsnēs. Tikai no smagās sniega segas jāsarģā trauslie tūju zari. Šīs zaļās kupenas un bumbas labi iederas akmensdārzos, dekoratīvajos podos un zemajos dzīvžogos.

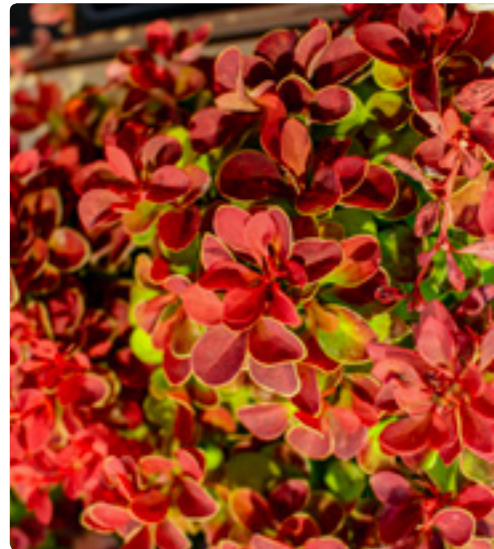
Serbijas egle

Viena no izteiksmīgākajām egļu sugām. Serbijas egles (*Picea omorika*) Latvijā sasniedz pat 15–18 metru augstumu un 2–3 metru platumu. Tās ir vienas no retajām eglēm, kurām skuļas ir plakanas. Serbijas egles ir īstas skaistules – ar savu lāsumaino skuju balto apakšdaļu un zaļo virspusi. 'Pendula' ir viena no Serbijas egles šķirnēm ar šauri konisku vainagu, kuram ir izteikti smailla galotnes daļa. Zarojums ir nokarens, un egles sastopamas dažādās interesantās – izliektās un līkumotās – formās. Serbijas egles spēj pielāgoties dažādiem augšanas apstākļiem un ir vienas no vizitīvākajām savas sugas pārstāvēm – gan slimību, gan kaitēkļu ziņā.

Tunberga bārbele

Bārbeles ir vasarzaļi krūmi ar dzeloņainiem dzinumiem. Tunberga bārbeles (*Berberis thunbergii*), kas ir spilgtāko lapu krāsu īpašnieces Latvijas apstākļos, šķirnes 'Admiration' augi sasniedz 0,4 metru augstumu un 0,3 metru platumu. Zied maijā ar dzelteniem rozā ziediem, kas izkārtoti čemuros. Augļi ir sarkanas dekoratīvas ogas. Lapojums arī ir sarkans ar elegantu, šauru dzeltenu maliņu. 'Admiration' ir izteikti dekoratīvs no pavasara līdz rudenim ar savu lapojumu, bet ziemā, noņemot lapas, krūms sarmainās dienās izskatās izcili skaists. Krūma vainags ir noapaļots, blīvs, pundurformas. Bārbeles ir izturīgi augi, kas iecienīti dārznieku vidū, jo labi pacieš arī pilsētas gaisa piesārņojumu. Audzēšanai vēlams samērā bagātīga, labi drenēta augsne ar sarmainu reakciju. Bārbeles stādāmas saulainā vietā, kur labi izceļas lapu krāsojums. Tunberga bārbeles ar savām spilgtajām un dzīvespriecīgajām krāsām bieži sastopamas gan dārzos, gan parkos.

ieskrien

pavasari!

Rīga - 133 km
Ventspils - 52 km
Jēkabpils - 277 km

LVM atpūtas un tūrisma centrs
"Spāre"

"Dumbri", Ģibuļu pagasts, Talsu novads, LV-3298

☎ 26669099 @ spare@lvm.lv

Nedējas nogales atpūtu ģimenei vai svinības draugu lokā var iecerēt kā aktīvu orientēšanos mežā apvienojumā ar nesteidzīgu maltīti pie ugunsкура vai kamīna siltumā. LVM atpūtas un tūrisma centrs "Spāre" piedāvā to ģeniāli vienkāršo, ko visi vēlas atpūšoties – izvēles iespējas! Gan ļauties mieram, ainaviskiem skatiem, nesteidzīgām pastaigām, saulrieta baudīšanai un ugunsкура liesmu maģijai, gan pavadīt laiku sportiskās aktivitātēs.

"Spāre" ir gan vietējo dabas baudītāju, gan ārvalstu tūristu iecienīta atpūtas vieta un naktsmītne. Viegli sasniedzama un atrodama, tā izvietota pie mierpilnā Gulbju ezera, 25 kilometrus no Talsiem Ģibuļu pagastā. Atpūtas bāzē ir ērti iekārtoti un aprīkoti namiņi dažādam cilvēku skaitam. Iespējams nomāt arī konferenču zāli, viesu namu un pirti. Pieejamas ugunsкура vietas un malķa, kā arī laivu un velosipēdu noma.

Apkārtnes mežos var lasīt dabas veltes, ezerā – makšķerēt, var doties pārgājienā vai braucienā ar velosipēdu apkārt ezeram – šim mērķim pielāgoti gan marķēti riteņbraucēju celiņi, gan pārgājēju maršruti. Te visa gada garumā pieejama arī Mammadaba dēka – izglītojoša un mežu izzinoša orientēšanās trase, kas ir aptuveni 5 kilometrus gara. Var orientēties gan kopā ar instruktoru, gan arī sev ērtā laikā, saņemot karti un dodoties mežā!

Noderīgi:

Uzzini vairāk mājaslapā:
www.mammadaba.lv

• Paplašinot apvāršni, var doties uz Ūdrkalna (saukts arī par Ķīķerkalnu) skatu torni, kurš ir 26 metrus augsts un uzbūvēts uz 58 metrus augstā Ūdrkalna. Tas paver plašu skatu uz apkārtnes ainavām, kas visskaistāk iekrāsojas, saulei lecot vai rietot. Skatu torņa platformā ir karte ar tuvumā un tālīnē saskatāmajiem objektiem. Ievērojamākais no tiem ir Usmas ezers un tajā esošā Moricsala.

• Apkārtne apskatāma arī Usmas elku liepa, kas tiek dēvēta par svētliepu. Vēsturiski tai esot bijuši deviņi žuburi, pašreiz ir palikuši divi, no kuriem vienam ir dižkoka statuss, jo tā apkārtmērs sasniedz 4,10 metrus. Netālu no Stendes upes krastiem, Usmas pagastā, apskatāma lielākā priede Latvijā – Aļļu priede, kas ir 4,20 metrus resna un slejas 24 metru augstumā.

• Var ielānot laiku arī Ugāles pilskalna un parka apskatei, savukārt purvu cienītājiem patiks Vasenieku purva taka, kur koka laipas 4 kilometru garumā ved gar vairākiem purva ezeriņiem un ļauj apskatīt vienu no skaistākajiem augstajiem purviem.

Skaņām pa

pēdām!

Rīga - 133 km
Ventspils - 94 km
Liepāja - 38 km

Cīravas mežaparks

Cīrava, Cīravas pagasts

Kurzemes pusē, Aizputes novadā slēpjas kāda skaista pastaigu un atpūtas vieta – Cīravas mežaparks. Blakus tam – 18. gadsimtā celtais Cīravas muižas pils komplekss, bet netālu slejas Cīravas luterāņu baznīca. Līdzās tai ierīkota autostāvvietā, pie kuras redzama norāde par mežaparku.

Cīravas mežaparks atrodas aiz Cīravas muižas pils parka un ābeļdārziem, pie Durbes upes. Līkumotās meža takas gar upes krastiem visos laikos bijušas vietējo iedzīvotāju iecienītas pastaigu vietas – te var klausīties parkā mītošo putnu balsīs, skatīt ievziestu kupenas un balto vizbulīšu paklājus. Parkā slejas ievērojamas priežu, skābaržu, apšu un bērzu audzes, bet majestātisku gaisotni rada Durbes upes malā augošie ozoli. Daži koki ir vairāk nekā 200 gadu veci. Savukārt pie ieejas parkā apskatāmas milzīgas kokā grebtas figūras.

Lai sākas piedzīvojums!

Cīravas mežaparks piedāvā ne vien pastaigu gleznainā mežā, bet arī izklaidējošas un izzinošas aktivitātes visai ģimenei. Mežaparkā ir norādes uz vairākām takām – gar upes krastiem ved Makšķernieku taka, ko marķē zivju formas koka norādes, savukārt 2016. gadā tika atklāta Bebru taka ar vairākiem aktīvās atpūtas elementiem, skatu platformām un pat šūpolēm. Taka ir aizraujoša dažāda vecuma bērniem, tajā ir dažādas šķēršļu un līdzsvara noturēšanas joslas, trošu tilts, kāpšanas sienas. Tā ved gar Durbes upi, atklājot stāvos krastus un lokus, dažādu koku audzes, kā arī pa kādam bebru nedarbam.

2018. gadā viena no takām ieguva Skaņās takas vārdu. Pašreiz tajā piecās dažādās vietās izvietoti skaņu radoši metāla mākslas vides objekti ar nosaukumiem "Taures svilpe", "Skanošās kastes", "Citplanētiešu kuģis", "Meža arfa" un "Klausies–runā". Šos apjomīgos kalumus darinājuši metālmākslinieki Armands Vecvanags un Jēkabs Voļatovskis. Objekti ir lielisks papildinājums dabas radītajai ainavai, ko apmeklētājiem patīk iemūžināt un saglabāt savās brīvdienų foto galerijās.

Ērts un aicinošs ir piknika laukums, kurā ierīkota ugunsкура vieta ar zupas katla āķi, malku un vairākiem koka soliēm, turklāt pāris metru attālumā paveras skats uz upi. Par izcilām ainavām gādā Durbes upes tecējums pa vienu no Kurzemes neparastākajām senlejām – upe met cilpas un veido lokus, kas viegli iekļaujas mežaparka ainavā.

Noderīgi:

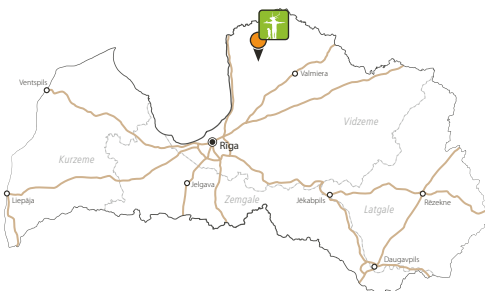
Cīravas mežaparks apmeklētājiem pieejams visa gada garumā bez maksas. Plašākas iespējas atpūtai Cīravā skatiet www.cirava.lv/turisms

Purezera

magija

Rīga - 116 km
Valmiera - 45 km
Jēkabpils - 196 km

Purezera dabas taka

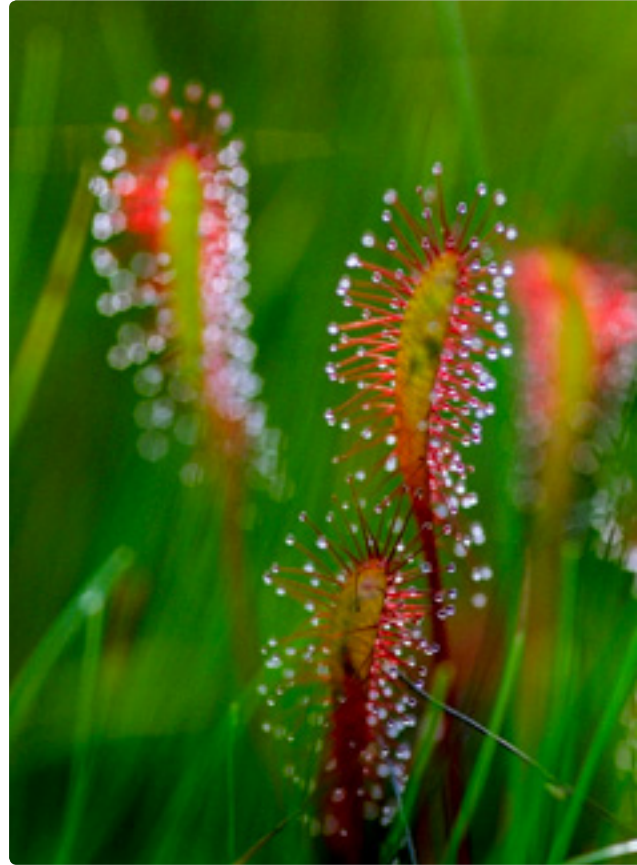

Brīzemnieku pagasts, Alojas novads

Purezera dabas taka ir kā vērtīgs ietvars tumšam, saulē mirdzošam dārgakmenim – Purezeram. Ne velti to par maģisku piknika baudīšanas vietu nosauc šī žurnāla pavasara dabas gardumu zinātnājs pavārs Dzin-tars Kristovskis.

Jā, šeit patiesi iespējams gards un krāšņs vakars tieši uz ezera! Purezera dabas takas maršrutā ir izbūvētas divas atpūtas platformas jeb laipas, kas iestiepjas ezerā, un uz tām ierīkotas metāla ugunsкура vietas un soli. Gatavo, mīlojies un izbaudi ainavu, kas savu krāšņumu dāvā ikvienā gadalaikā! Uz skatu platformām var sarīkot gan brokastis pasākaina saullēkta gaismā, gan vakarēšanu, saulrietam apspīdot ezeru.

Piknika vieta ierīkota arī takas sākumā, turpat netālu var novietot auto stāvlaukumā, te izvietota informācija par šo dabas objektu un ir apskatāma arī karte. No turienes, sekojot norādei par Purezera taku, dodies mežā! Taka ir apļveida, aptuveni četrus kilometrus gara. Caur mežu pa taku jādodas aptuveni puskilometru gar nelielu grāvīti, pār priežu saknēm un sabirušām skujām. Tālāk ainava mainās un paveras skats uz Purezeru. To ieskauj priežu mežs un purvs ar lāmām un vaivariņu audzēm, šeit sastopami arī aizsargājami augi, tostarp dažādu veidu rasenes jeb kukaiņēdājaugi. Cieši gar ezera krastu vijas taka, ko veido koka dēļu laipas un tiltiņi, bet sausajās vietās ir iestaigāta taciņa, kas izved caur priežu mežu. Takas malās izvietoti informācijas stendi, kas vēsta par dabas bagātībām.

Pastaigas laikā redzami gleznainie Purezera krasti un augstā purva ainava, bet mierīgā laikā ezera ūdenī precīzi spoguļojas mākoņi un krastā augošie koki. Putnu vērotāji stāsta, ka te sastopamas dažādas putnu sugas. Purezera maģija ir neapšaubāma! Redzēt, kā no ezera ceļas migla, klausīties putnu dziesmās, tumšo nakti izgaismot ar ugunsкура liesmām un sasildīties saullēktā ar ugunscurā vārītu kafiju.

Noderīgi:

Takas apmeklējumam aicinām izvēlēties mitrumizturīgus apavus, jo sevišķi agra pavasara un rudens laikā.

ŠķĪVĪ –

pavasaris!

Kad sāk tecēt bērzu sulas, parādās pirmie pumpuri, zaļumi pļavā un nezāles dārzā, pavārmāksla piedzīvo pavasara slavas mirkli. Jo tad – pēc nosacīti klusā ziemas perioda – jāņem groziņš un jādodas dabā meklēt ēdamlietas!

Svarīgi ir ievākt un uzturā lietot tikai tos augus, kas ir noteikti zināmi kā uzturā lietojami. Lai iedvesmotu jaunām idejām un meklējumiem, uzrunājām divus Latvijā zināmus pavārus ar zināšanām un pieredzi dabas garšu gatavošanā – Žani Raivo Behmani (šefpavārs restorānā "Herbārijs") un Dzintaru Kristovski (šefpavārs restorānā "Annas Design Hotel&Spa") – un aicinājām viņus uz ātro atbilžu dueli. Lai uzvar garša un labi padomi!

Žanis Raivo Behmanis, šefpavārs

Neapšaubāma delikatese.
Gribētu teikt - lakši, bet tomēr – upeņu pumpuri.

Visātrāk var pagatavot.
Lai gan pagaidām tikai vienreiz, bet pavasarī ar draugu pamēģinājām sēnes - košās agrenes uz sviestā apceptas maizes.

Vērtīgākais dzēriens.
Pavasarī sadīgušo augu, piemēram, lakšu, gārsu un skābeņu, kokteilis ar jogurtu.

Garšīgākais deserts.
Nātru krēms ar zaķkāpostu ziediem.

Lieliska piedeva marinādei.
Mīlestība.

Pārsteidzošs garšaugš.
Rūgtā ķērsa.

Gardums bērniem.
Rupjmaize ar pieneņu medu un pienu.

Kur doties meklēt pavasara mielastu?
Visinteresantāk ir vietās, kur savienojas meži, pļavas, strauti. Tādas vietas izceļas ar pieejamo dažādību.

Maģiskākais galdiņš restorānā Daba.
Vieta Skrundas rajonā pie Lēnu baznīcas, tur skaists skats uz Ventu un neliels ūdenskritums.

Skaistākais ēdiena dekors.
Vis, kas izaudzis pats bez cilvēku iejaukšanās.

Dzintars Kristovskis, šefpavārs

Neapšaubāma delikatese.
Lāčpurni (man gan vairāk patīk kaltēti).

Visātrāk var pagatavot.
Gailenes ar sīpoliem un krējumu.

Vērtīgākais dzēriens.
Raudzēta bērzu sula.

Garšīgākais deserts.
Ja mājās, tad cepumi ar iebiezināto pienu. Ja ārpus mājām, tad – pirms vairākiem gadiem kopīgā pasākumā ar šefpavāru *Mikael Nypelius* radītais deserts. Tur tika izmantots arī siens.

Lieliska piedeva marinādei.
Sāls. Daži cilvēki būtu ļoti pārsteigti uzzinot, cik labi ēdiens garšo, kad tam ir tīra garša.

Pārsteidzošs garšaugš.
Savvaļā to ir ļoti daudz. Piemēram, rūgtā ķērsa.

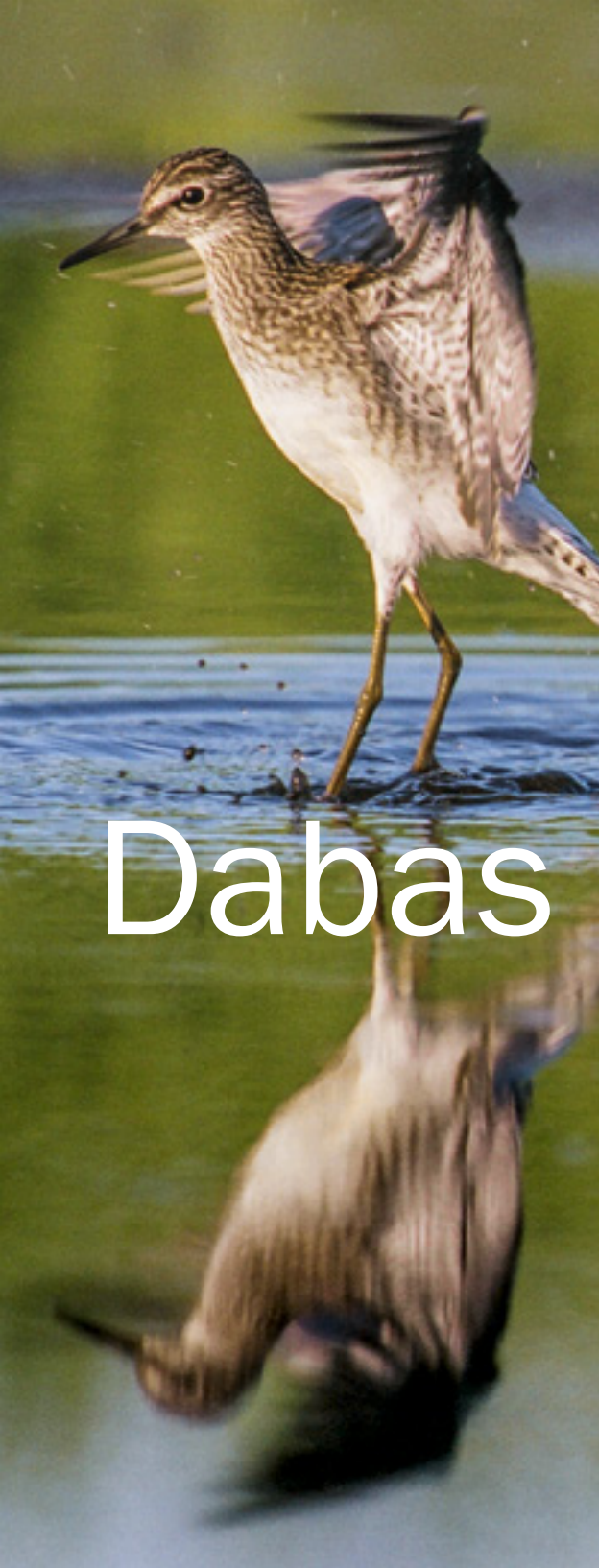
Gardums bērniem.
Manai meitai garšo zaļās kadiķogas.

Kur doties meklēt pavasara mielastu?
Pirmie salātu zaļumi noteikti meklējami pļavā – skābenes, pelašķu dzinumī, pieneņu lapas un gārša.

Maģiskākais galdiņš restorānā Daba.
Atmiņā palicis mazais skatu tornis Oleru purvā. Arī skaistā Purezera dabas taka.

Skaistākais ēdiena dekors.
Visam jābūt ēdamam un visam šķīvī ir konkrēta nozīme. Neticu dekoriem, bet man kādreiz mēdza piedēvēt zaķskābeņu kaisišanu šķīvī.

Dabas

Dace Rukšāne-Ščipčinska,

rakstniece, publiciste

"Vērot putnus atsāku pirms vairāk nekā desmit gadiem, un to daru visu gadu. Ziemā tie ir barotavas putni, pavasarī var raudzīt, kā atlido un līgzdo migrējošie putni. Var novērot to paradumu maiņu, kāzošanos. Piemēram, pūces jau pavasarī ir ar mazuļiem."

grāmata

Dace stāsta, ka interese par putnu iepazīšanu radās jau agrā bērnībā, kad vecāki un vectēvs mācīja, kā sauc putnus un kā tos atpazīt. Viņa atceras, ka sešu gadu vecumā viņu rakstnieks un ornitologs Jānis Baltvilks ņēma līdzī ekskursijā uz Engures ezeru, peldošo putnu staciju. Kopā braukuši gredzenot gulbjus un pīles. Dace pati savulaik studējusi bioloģiju. Viņas talants – novērot un aprakstīt dabu un tās radības savos literārajos darbos – ir lasītāju pamanīts un novērtēts.

Viena no Daces sarakstītajām grāmatām ir "Ķīpsalas putni" – tas nav tikai nosaukums, grāmatai ir vislielākā saistība ar putniem, stāsta Dace: "Lai gan tā ir par cilvēkiem, tomēr visos stāstos ir iesaistīti putni – tieši vai asociatīvi, raksturojot varoņus ar putnu īpašībām vai uzvedību. Arī citās savās grāmatās izmantoju zināšanas par mežu, augiem, putniem."

Lai gan Dace smejas, ka viņas iecienītākā vieta putnu vērošanai ir mājas terase, tomēr ir vairākas vietas Latvijā, kur viņa dodas pati un iesaka arī citiem putnu iepazīšanas interesentiem. Parasti tās ir dažādas zīmīgās vietas jūras krastā, kur pulcējas putni – piemēram, Kolkas rags: "Ja nav migla, tur var novērot lielu migrāciju. Krustknābji līdinās pa mežiņu, augšā plēsējputni, piekrastē ūdensputni, pāri lido dziedātājputni. Arī Svētes palienē var skatīties ūdensputnus, piemēram, zosis. Migrācijas laikā savācas lieli bari un var novērot dažādus retumus. Ja nolaiž kādu no zivju dīķiem, tad tur traucas bridējputni."

Latvijas apceļotājiem Dace noteikti iesaka doties uz putnu vērošanas torņiem – tādējādi var ne vien iepazīt putnus, bet arī apskatīt jaunas vietas. Daudzi no torņiem atrodas pie ūdens – skaistās vietās, kur var gan saullēktus, gan saulrietus, gan dažādas dabas ainavas skatīt.

Sacensība pašam ar sevi

"Pirmos putnus atpazīt iemācās ļoti ātri. Gulbi atšķirt no vārns un balodi – no zvirbuļa. Bet tad izrādās, ka zīlītes ir vairākas un kādā dienā vari teikt, ka pazīsti visas zīlītes. Rodas azarts un vēlme iemācīties, kā atšķirt putnus pēc izskata vai balsīm. Tad skaiti, cik sugu ir sētā, cik Latvijā esi redzējis, cik – vienā sezonā, cik – vienā ziemas aukstākajā mēnesī. Ja kāds no ornitologiem novēro kādu retu putnu, tad tie, kuri nav to redzējuši, metas uz to vietu un mēģina ieraudzīt – tā pērn bija ar sārto strazdu."

Putnu reģistrāciju Dace veic datorā, agrāk bijušas pierakstu klades. Viņai patīk putnu vērošana kompānijā, jo tā var iemācīties daudz ko jaunu. Dace gan atzīst, ka ģimenē neviens cits ar putnu vērošanu neaizraujas. Reiz gan viena no viņas meitām ļoti gribējusi tajā piedalīties un pievienojusies braucienā uz Koku: "Migla toreiz bija milzīga! Nosēdējām 8 stundas, bet migla tā arī neizklīda, meita nosala, un viss azarts pārgāja."

Iepazīt mežu

"Mežs ir viens no izešiem, kādēļ man patīk Latvijā. Es domāju, ka bez meža nevarētu, tas man nepieciešams gluži kā spēja elpot. Es negribētu pārcelties uz citu valsti, jo citur meži ir citādi vai to ir maz. Varbūt vienīgi uz Aļasku, jo tur ir savvaļa un daudz mežu," smaidot atzīst Dace un piebilst, ka pēdējos gados pavasaris saistās ar koku stādīšanu. "Iekopju savu mežu, veicu koku sugu nomaiņu, tiek izcirsts baltalksnis, vietā iestādītas mistraudzes. Pavasaris saistās ar kokiem no stādu audzētavas. Tad ir jāmeklē palīgi stādīšanai, jāskatās, kas ir vai nav ieaudzis... Tomēr es to nesauktu par darbu, bet gan vērtīgu ieguldījumu. Mežs tiek stādīts pašu nākotnei – mazbērniem."

"Parasti, dodoties uz mežu, mēdzu paņemt līdzi maisiņu un savākt atkritumus. Tomēr varētu piekrist, ka Latvija kļūst tīrāka." Viņa stāsta, ka dodas sēnot gan rudenī, gan pavasarī. Reizēm kompānijā līdzi nāk draudzene, suns un tiek padomāts arī par nelielām piknika pauzēm. "Man ļoti patīk mežā, kad ir pilnmēness un visu var redzēt bez lukturiša. Reizēm eju uz mežu tieši naktī, man tas nešķiet biedējošs. Vienreiz gan gadījās nedaudz apmaldīties, jo nevarēju atrast taku, ko dienas gaismā būtu viegli ieraudzīt."

Dace iesaka agru pavasari kā lielisku laiku, lai dotos pastaigās uz mežu un iepazītu to. "Kamēr lielajiem kokiem un paaugai vēl nav izplaukušas lapas un zāle nav izdīgusi, ir viegli pārvietoties. Zied zilās un baltās vizbulītes. Skaists laiks mežā ir pirms ievu plaukšanas. Tieši tad vislabāk ir redzams reljefs, var aizdomāties, kā tas veidojies, un izsekot mazo strautiņu ceļus."

LATVIJAS VALSTS MEŽU EKSPERTU ATKLĀTAIS 2018. GADĀ

IZCILS GADS!

NO PARAUGLAUKUMA
"MURMASTIENE"
LIGZDĀM IZLIDOJA

15 JAUNIE MAZIE ĒRGLI,
KAS IR LIELĀKAIS JAUNO PUTNU
SKAITS ŠAJĀ PARAUGLAUKUMĀ
PĒDĒJO 23 GADU LAIKĀ

VIDZEMES ZIEMEĻAUSTRUMOS
IGAUNU DABAS EKSPERTS UZGĀJIS
PAR IZZUDUŠU UZSKATĪTO

BEZLAPU EPIPOGIJU

EPIPOGIUM APHYLLUM, KAS SAVA SLĒPTĀ
UN TEJU CAURSPĪDĪGĀ IZSKATA DĒĻ,
TIEK SAUKTA ARĪ PAR
SPOKU ORHIDEJU

MELNAJIEM STĀRĶIEM
ŠIS BIJIS LABS
LIGZDOŠANAS GADS.

DAŽĀS LIGZDĀS
BIJUŠI PAT
**4-5 JAUNIE
STĀRĶI**

LATVIJAS VALSTS
MEŽU ZEMĒS ATRASTAS

110

JAUNAS – LĪDZ ŠIM NEAPZINĀTAS
AIZSARGĀJAMO PUTNU LIGZDAS

KONSTATĒTAS
IEPRIKŠ NEZINĀMAS RETU
BEZMUGURKAULNIEKU SUGU
ATRADNES

LATGALĒ VIDZEMĒ
LIELAIS TORŅGLIEMEZIS **LĒCVEIDA VĪNGLIEMEZIS**

(PIEKTĀ ZINĀMĀ ATRADNE LATVIJĀ)

180 HEKTĀRU PLATĪBĀ
**UZLABOTAS
MEDŅU DZĪVOTNES,**

VEIKTA BIOLOĢISKI VĒRTĪGU ZĀLĀJU
PĻAUŠANA, MĀKSLĪGO DOBUMU
UZSTĀDĪŠANA LAPKOKU PRAULGRAUZIM UN
CITĀM DOBUMU SUGĀM, VEIKTA UPJU
TĪRĪŠANA ZIEMEĻU UPESPĒRLENES UN
LAŠVEIDĪGO ZIVJU DZĪVOTNĒS